

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

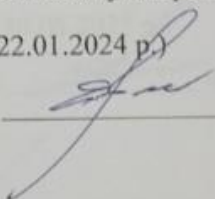
Затверджено

на засіданні кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту

Економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка

(протокол № 6 від 22.01.2024 р.)

Завідувач кафедри проф. Крупка М. І.

Силабус з навчальної дисципліни

"Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання", що викладається в межах
ОНП "Фінанси, банківська справа та страхування" третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"

Львів-2024 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів,

грошового обігу і кредиту

Економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка

(протокол № 6 від 22.01.2024 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Крупка М. І.

Силабус з навчальної дисципліни

**"Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання", що викладається в межах
ОНП "Фінанси, банківська справа та страхування" третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"**

Львів-2024 рік

Назва курсу	Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання
Адреса викладання курсу	м. Львів, пр.Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування»; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Викладач (-і)	Бодаковський Володимир Юрійович, кандидат економічних наук, доцент
Контактна інформація викладача (-ів)	volodymyr.bodakovskyy@lnu.edu.ua 0322394490
Консультації по курсу відбуваються	щосереди 15.00-17.00 год.(кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту, пр.Свободи, 18); онлайн-консультації
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу систематизовані теоретичні знання й практичні вміння в галузі організації бюджетування фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, а також сформувати у майбутніх фахівців цілісне бачення механізму управління фінансами суб'єктів підприємництва в умовах мінливих чинників ринкового середовища.
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» покликана забезпечити знання основних положень і результатів сучасних наукових досліджень проблем організації фінансового планування діяльності підприємств в Україні та світовій практиці. Дисципліна передбачає вироблення у студентів вмінь планувати виторг від реалізації продукції (робіт, послуг) та прибуток, розраховувати потребу в оборотних коштах, аналізувати показники ліквідності та платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості, майнового стану та ділової активності підприємств. В процесі вивчення навчального курсу студенти оволодівають знаннями в сфері фінансового планування та прогнозування діяльності підприємств, а також особливостей антикризового управління в умовах виникнення фінансових криз.
Мета та цілі курсу	Мета: набуття та розвиток у студентів теоретичних знань та практичних навиків, необхідних для обґрунтування фінансових рішень в сфері управління суб'єктами господарювання. Досягнення цієї мети конкретизоване в окресленні таких цілей: висвітлення змісту категорій "фінансова діяльність", "фінансові ресурси підприємств", "фінансові плани підприємств"; розкриття особливостей управління підприємством, зокрема фінансового аналізу, планування, оподаткування, кредитування; надання студентам знань про завдання і методи складання бюджетів та використання їх в

	якості інструменту планування і контролю в поточній виробничо-комерційній діяльності підприємств.
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бердинець М.Д., Сурженко А.В. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 352 с. 2. Білик М. Д., Беялов Т. Є. Фінансове планування на підприємстві: навч. посіб. Київ : ПанТот, 2015. 436 с. 3. Бодаковський В.Ю. Проблеми оптимізації джерел фінансових ресурсів суб'єктів господарювання України/Формування ринкової економіки в Україні. – 2010. – Вип. 21: Фінансово-економічні перспективи розвитку України в умовах глобалізації. – С. 29-35. 4. Бюджетування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібн. / Кузьмін О.Є. та ін. Львів : Видавництво «Растр-7», 2014. 242 с. 5. Господарський кодекс України. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin 6. Гудзь Ю.Ф. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: конспект лекцій / Ю.Ф. Гудзь // ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2018. – 110 с. 7. Косарев О. Й., Волик В. М. Методологія бюджетування діяльності підприємств: навч. посіб. Київ : НАУ, 2014. 96 с. 8. Крамаренко, К. (2023) «МЕТОДИ БЮДЖЕТУВАННЯ ТА ЇХ МІСЦЕ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ», <i>Економіка та суспільство</i>, (55). doi: 10.32782/2524-0072/2023-55-1. 9. Кузьмін А. Е., Мельник А. Г. Бюджетування на підприємстві: навч. посібник. / А. Е. Кузьмін. - М. : Кондор, 2018. -312 с 10. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Бюджетування на підприємстві : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 312 с. 11. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Ноджак Л. С. Бюджетування зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2006. 352 с. 12. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 303 с.- 13. Основи бюджетування : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / за заг. ред. Л. П. Батенко. Київ : КНЕУ, 2010. 202 с 14. Податковий кодекс України. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main. 15. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: підруч. / Р.А. Слав'юк. – К.: УБС НБУ, 2010. – 550 с. 16. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посібник /Т.О.Ставерська, І.С.Андрющенко.–вид. 2-ге, доп.–Харків: ХДУХТ, 2019.–144 с 17. Терещенко О. О. Фінансовий контролінг : навч. посібн. Київ: КНЕУ, 2013. 407 с. 18. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Терещенко О.О. Навч. посіб-ник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с. 19. Фінансовий менеджмент: Підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 440 с. (у співавторстві). 20. James S. Earley, M. F. Severance and F. N. Firestone Business Budgeting and the Theory of the Firm. The Journal of Industrial Economics. Vol. 9. No. 1. P. 23-42. URL: https://www.jstor.org/stable/2097465?seq=1 21. Wienhold M. Better Budgeting methods – a comparative effect analysis on traditional budgeting problems. Lisbon: Católica - Lisbon School of Business & Economics, 2017. 58 p.

URL:[https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/18798/1/Master_Thesis_Marcus_Wienho Id_final.pdf](https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/18798/1/Master_Thesis_Marcus_Wienho%20Id_final.pdf)

Допоміжна

1. Ачкасов А. Є., Охріменко В. М., Мількін І. В. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Харків : ХНУМГ, 2014. 277 с
2. Байрамов М. О. Удосконалення методів оцінки кредитоспроможності суб'єкта господарювання //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.192-194.
3. Бастан К. Теоретичні основи управління фінансами в малому бізнесі.// Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – 2015. –№ 3. – С. 5–16.
4. Білик М. Д., Беялов Т. Є. Фінансове планування на підприємстві: навч. посіб. Київ : ПанТот, 2015. 436 с.
5. Бодаковський В.Ю. Концептуальні засади місцевої фінансової інфраструктури підприємництва в Україні// Формування ринкової економіки в Україні. Випуск 31, – 2014р.
6. Бодаковський В.Ю. Проблеми оптимізації джерел фінансових ресурсів суб'єктів господарювання України/Формування ринкової економіки в Україні. – 2010. – Вип. 21: Фінансово-економічні перспективи розвитку України в умовах глобалізації. – С. 29-35.
7. Бодаковський В. ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВ/Бодаковський В./Формування ринкової економіки України. Збірник наукових праць. Випуск №35. – Ч.1.-Львів.2016.- С.57-63
8. Вакульчик О. М., Брайко В. С. Автоматизовані системи обліку і фінансового аналізу //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С. 169-171.
9. Ванькович Д., Бодаковський В. Фінансове забезпечення регіональної політики України в контексті євроінтеграції. Формування ринкової економіки в Україні. 2019. Випуск 41. С. 50-58.
10. Ватченко О. Б., Шаранов Р. С. Необхідність упровадження механізму антикризового управління на підприємствах //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.43-45.
11. Витрати : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Затверджене наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення 15.12.2019).
12. Гоголь Т.А. Особливості методики фінансового аналізу підприємств малого бізнесу // Вісник Чернігівського державного технологічного університету.– № 2 (66), 2013 .– С.386-393.
13. Грибенко В. А. Розширення інформаційного забезпечення ризик-аналізу інноваційних проектів //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.173-175.
14. Григораш О. В., Григораш Т. Ф. Цифровізація діяльності як необхідна умова ведення бізнесу в умовах COVID-19 //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.41-43.
15. Дохід : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Затверджене наказом Міністерства фінансів України 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення 15.12.2019).

16. Дропа Я. Б. Визначення оптимальної структури оборотного капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності / Я.Б. Дропа / Вісник Львівської державної академії: збірник наукових статей. Економічні науки / Головний редактор Буряк П. Ю. – 005. – №9. – Львів: Львівська державна фінансова академія, 2005. – С. 361–368.
17. Дудчик О. Ю. Роль необоротних активів підприємств у розвитку економіки України // Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С. 277-279.
18. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Затверджене наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 15.12.2019).
19. Ілляшенко Т.О., Ілляшенко К.В., Скобенко М.В. Бюджетування як напрямок удосконалення системи управління діяльністю підприємств. // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – № 3. – С. 36–44.
20. Короленко С. М. Організація системи бюджетування на підприємстві. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки. 2016. Вип. 32(1). С. 291-296.
21. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Бюджетування в системі управління організацією: теоретичні та прикладні засади : монографія. Київ : Кондор, 2007. 234 с.
22. Лазур П. Ю. Новітні методи фінансування і кредитування діяльності малих і середніх підприємств / П. Ю. Лазур // Економіка: проблеми теорії та практики. – Д., 2006. – Вип. 221, т. 3. – С. 646–659.
23. Лисенко А. М. Удосконалення методики проведення комплексного аналізу фінансової звітності малого підприємства / А. М. Лисенко, Ю. Ю. Недовоз. URL : [http://kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/23.pdf](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/23.pdf).
24. Ліхоносова Г. С., Нецвітаєва О. І. Механізми бюджетування діяльності підприємства : можливості управління фінансовою безпекою. Часопис економічних реформ. 2019. № 3. С. 24-30.
25. Ляшевський Я. О. Особливості формування доходів та розподілу прибутку суб'єкта страхового підприємництва // Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.194-196.
26. Мазур Є. О. Фінансове планування та контроль за фінансово-господарською діяльністю на підприємстві // Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.178-190.
27. Маляр Д. В. Віртуальні підприємства та офіси в умовах цифрової економіки // Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С. 121-123.
28. Михайленко О. В., Свірдкіна К. В. Розробка, впровадження та автоматизація процесу бюджетування на підприємстві. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. № 3 (71). С. 240-246.
29. Орленко С. С. Система бюджетування як інструмент ефективного управління фінансовою діяльністю підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 10. С. 62-65.
30. Партин Г. О. Фінансовий контролінг : навч. посібн. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 232 с.
31. Сметанкіна Н. С. Підтримка фінансової стійкості підприємств в умовах пандемії // Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.291-294.
32. Сторонянська І.З., Бодаковський В.Ю. Фінансова стратегія підприємств регіональної інфраструктури України// Формування ринкової економіки в Україні. – Львівський національний університет ім. І.Франка. – Вип.23. – Ч.2. –

	<p>2011. – С. 364 – 370.</p> <p>33. Фещенко О. М., Дрюніна Д. В. Роль цифрової економіки у розвитку підприємництва України //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.32-34.</p> <p>34. Шнуренко Н. О., Циклаурі Н. К. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємств //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 315 с. – С.47-49.</p> <p>35. Ювженко Н. М. Зарубіжний досвід застосування автоматизованих систем бюджетування. Економіка та держава. 2019. № 4. С. 106-111.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторська палата України. URL : https://www.apu.com.ua/category/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/ 2. Дебет-Кредит. Сайт. URL: https://dtk.com.ua/ 3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL : https://minjust.gov.ua. 4. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL : http://sfs.gov.ua 5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : http://www.ukrstat.gov.ua 6. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. URL : https://nabu.gov.ua. 7. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : https://www.me.gov.ua 8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : https://www.mof.gov.ua 9. Фінансовий клуб. URL: https://finclub.net/ua/ 10. Фінансові новини. URL: https://finance.ua/
Тривалість курсу	42 год.
Обсяг курсу	42 год. аудиторних, з них 28 год. лекцій, 14 год. практичних занять
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу здобувач повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення категорії "бюджетування"; • зміст поняття "фінансові ресурси підприємств"; • джерела формування та напями використання фінансових ресурсів підприємств; • особливості формування та розподілу прибутку на підприємстві; • методика аналізу фінансового стану підприємств; • інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств; • методи фінансового планування на підприємстві; • економічний зміст, задачі та принципи фінансового планування;

	<ul style="list-style-type: none"> • методи фінансового планування; • особливості організації фінансового планування на підприємстві; • систему бюджетного управління на підприємстві; • методичку бюджетування на підприємстві; • організацію процесу бюджетування на підприємстві; • особливості розробки бюджетів на підприємстві. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • планувати беззбитковість та стратегію розвитку підприємства; • планувати виторг від реалізації продукції (робіт, послуг) на підприємстві; • оцінювати ефективність використання оборотного капіталу на підприємстві; • планувати прибуток підприємства та напрями його розподілу; • визначати ефективність управління грошовими потоками підприємств; • застосовувати на практиці знання щодо нормування оборотних коштів підприємств; • застосовувати теоретичні знання для планування основних параметрів фінансової діяльності підприємств та оцінки фінансового стану. • складати бізнес-план підприємства; • розраховувати показники ліквідності та платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості, майнового стану та ділової активності на підприємстві; • здійснювати бюджетування на підприємстві; • визначати сутність та особливості фінансового планування на підприємстві; • використовувати методи фінансового планування; • вести організацію фінансового планування; • визначати систему бюджетного управління на підприємстві; • складати різні види бюджетів на підприємстві; • володіти основами бюджетного планування на підприємстві; • усвідомлювати сутність бюджетної організації та мотивації.
Формат курсу	Денний
Теми курсу	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на економічних дисциплінах, які здобувачі вивчали протягом навчання на ОКР бакалавр з Фінансів, банківської справи та страхування («Фінанси», «Інвестування», «Фінансовий менеджмент» тощо) й тісно пов'язана з навчальними дисциплінами "Фінанси підприємств", «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання».

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентації Лекції Дискусії Аналіз проблемних ситуацій</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Проектор Ноутбук Роздатковий матеріал Підручник Навчально-методичні рекомендації</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>10 балів – МК 1 10 балів – МК 2 10 балів – аналітична робота; 20 балів - виконання домашніх завдань</p>
<p>Питання модульного контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація фінансового планування на підприємстві. 2. Становлення фінансового планування в Україні в сучасних умовах. 3. Види і зміст фінансових планів. 4. Сутність та значення бюджету підприємства. 5. Роль бюджетування у прийнятті управлінських рішень. Бюджетний період. Бюджетний цикл. 6. Інфраструктура бюджетного процесу. Аналітичний, обліковий, організаційний і програмно-технічні складові. 7. Роль бюджетів у прийнятті фінансових рішень. 8. Складові бюджетування. 9. Алгоритм розробки методичних основ бюджетування. 10. Рекомендації по складанню бюджетів витрат центрів відповідальності на плановий рік. 11. Основи управління за центрами відповідальності. 12. Типи центрів відповідальності та їх характеристика. 13. Формування центрів фінансової відповідальності підприємства. 14. Фінансова структура підприємства та її формування. 15. Основні принципи облікової політики. 16. Розробка принципів обліку готової продукції і реалізації. 17. Розробка принципів формування собівартості продукції. 18. Розробка принципів обліку майна. 19. Розробка принципів обліку дебіторської / кредиторської заборгованості. 20. Визначення методів розрахунку лімітів.

	<ol style="list-style-type: none"> 21. Організаційні основи облікової політики. 22. Бюджетна структура підприємства. 23. Формування бюджетної системи на підприємстві. 24. Фінансовий і інвестиційний цикли у виробництві і галузеві особливості бюджетного процесу. 25. Структура зведеного бюджету виробничого підприємства. 26. Вибір тривалості бюджетного періоду. Типи бюджетів по ступеню тривалості. Поточне і стратегічне бюджетування в промисловості. 27. Види операційних бюджетів та їх особливості. 28. Бюджет продажів. 29. Бюджет виробництва. 30. Бюджет прямих витрат на матеріали. 31. Бюджет прямих витрат на оплату праці. 32. Бюджет амортизаційних відрахувань. 33. Бюджет витрат на збут. 34. Бюджет управлінських (загальноцехових) витрат. 35. Бюджет податкових платежів. 36. Бюджет виплат по фінансовій діяльності. 37. Формування зведеного бюджету доходів і витрат. 38. Види фінансових бюджетів та принципи їхньої побудови. 39. Бюджет руху грошових коштів. 40. Бюджет активів і пасивів (бюджет по балансовому листу). 41. Капітальний бюджет. 42. Організація фінансової роботи з виконання бюджетів. 43. Взаємозв'язок основної мети підприємства за мотивації персоналу. 44. Система матеріального стимулювання як інтегральна частина бюджетування. 45. Показники преміювання працівників окремих підрозділів та підприємства.
Опитування	Усна та письмова форми опитування

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1 2 акад. год.	<p>Тема 1. СУТНІСТЬ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФІН.ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ</p> <p>1.1. Організація фінансового планування на підприємстві 1.2. Становлення фінансового планування в Україні в сучасних умовах 1.3. Види і зміст фінансових планів</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали	Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.	Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год	1-2-й тиждень
Тиж. 2 2 акад. год.	<p>Тема 2. СТАНОВЛЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ</p> <p>2.1. Сутність та значення бюджету підприємства 2.2. Роль бюджетування у прийнятті управлінських рішень. Бюджетний період. Бюджетний цикл 2.3. Інфраструктура бюджетного процесу. Аналітичний, обліковий, організаційний і програмно-технічні складові 2.4. Роль бюджетів у прийнятті фінансових рішень</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали	Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.	Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год	3-4-й тиждень

<p>Тиж. 3</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ</p> <p>3.1. Складові бюджетування</p> <p>3.2. Алгоритм розробки методичних основ бюджетування</p> <p>3.3. Рекомендації по складанню бюджетів витрат центрів відповідальності на плановий рік</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 2 год</p>	<p>5-6 тижні</p>
<p>Тиж. 4, 5</p> <p>4 акад. год.</p>	<p>Тема 4. РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ФІН.СТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>4.1. Основи управління за центрами відповідальності</p> <p>4.2. Типи центрів відповідальності та їх характеристика</p> <p>4.3. Формування центрів фінансової відповідальності підприємства</p> <p>4.4. Фінансова структура підприємства та її формування</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год</p>	<p>7-8-й тиждень</p>
<p>Тиж. 6, 7</p> <p>4 акад. год.</p>	<p>Тема 5. РОЗРОБКА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>5.1. Основні принципи облікової політики</p> <p>5.2. Розробка принципів обліку готової продукції і реалізації</p> <p>5.3. Розробка принципів формування собівартості продукції.</p> <p>5.4. Розробка принципів обліку майна.</p> <p>5.5. Розробка принципів обліку дебіторської / кредиторської заборгованості</p> <p>5.6. Визначення методів розрахунку лімітів</p> <p>5.7. Організаційні основи облікової політики</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год</p>	<p>9-10 тижні</p>

<p>Тиж. 8 2 акад. год.</p>	<p>Тема 6. РОЗРОБКА СИСТЕМИ БЮДЖЕТІВ 6.1. Бюджетна структура підприємства 6.2. Формування бюджетної системи на підприємстві</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год</p>	<p>11 тиждень</p>
<p>Тиж. 9 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ У ВИРОБНИЦТВІ 7.1. Фінансовий і інвестиційний цикли у виробництві і галузеві особливості бюджетного процесу 7.2. Структура зведеного бюджету виробничого підприємства 7.3. Вибір тривалості бюджетного періоду. Типи бюджетів по ступеню тривалості. Поточне і стратегічне бюджетування в промисловості</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 1 год</p>	<p>12-й тиждень</p>
<p>Тиж. 10, 11 4 акад. год.</p>	<p>Тема 8. РОЗРОБКА ОПЕРАЦІЙНИХ БЮДЖЕТІВ ПІДПРИЄМСТВА 8.1. Види операційних бюджетів та їх особливості 8.2. Бюджет продажів 8.3. Бюджет виробництва 8.4. Бюджет прямих витрат на матеріали 8.5. Бюджет прямих витрат на оплату праці 8.6. Бюджет амортизаційних відрахувань 8.8. Бюджет витрат на збут 8.9. Бюджет управлінських (загально цехових) витрат 8.10. Бюджет податкових платежів</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали</p>	<p>Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.</p>	<p>Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 2 год</p>	<p>13-14 тиждень</p>

	8.11. Бюджет виплат по фінансовій діяльності 8.12. Формування зведеного бюджету доходів і витрат					
Тиж. 12, 13 4 акад. год.	Тема 9. ЗМІСТ І ТЕХНОЛОГІЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВИХ БЮДЖЕТІВ 9.1. Види фінансових бюджетів та принципи їхньої побудови 9.2. Бюджет руху грошових коштів 9.3. Бюджет активів і пасивів (бюджет по балансовому листу) 9.4. Капітальний бюджет 9.5. Організація фінансової роботи з виконання бюджетів	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали	Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.	Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 2 год	15-16-й тиждень
Тиж. 14 2 акад. год.	Тема 10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА МОТИВАЦІЯ В БЮДЖЕТУВАННІ 10.1. Взаємозв'язок основної мети підприємства за мотивації персоналу 10.2. Система матеріального стимулювання як інтегральна частина бюджетування 10.3. Показники преміювання працівників окремих підрозділів та підприємства	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація, підручник, інші навчально-методичні матеріали	Основна: 2,4,10,20. Допоміжна: 1,6,9,19,27,33,36.	Опрацювати відповідні позиції рекомендованої літератури, 2 год	17-й тиждень
42: 28 л + 14 пр. занять						